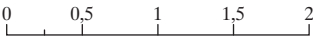

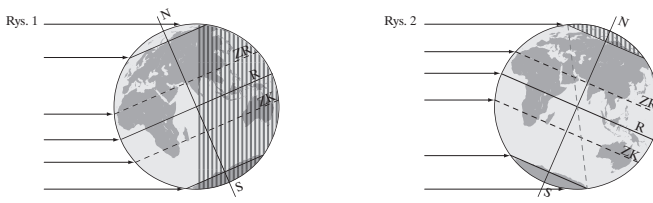
Modele odpowiedzi do arkusza Próbnego Matury z OPERONEM

Geografia Poziom rozszerzony

Listopad 2010

W kluczu są prezentowane przykładowe prawidłowe odpowiedzi. Należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest synonimiczny wobec schematu, oraz inne poprawne odpowiedzi nieprzewidziane w kluczu.

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
1.	1 pkt – poprawne wymierzenie skali 1 pkt – poprawne podpisy na skali Odpowiedź: 	0–2
2.	1 pkt – każdy poprawnie opisany etap podróży Odpowiedź: Etap 1: jezioro Wielkie Brodno, np. widok na pomnik Bohaterów Ruchu Oporu Pomorza Gdańskiego, wyspa na jeziorze; kierunek płynięcia: północny wschód Etap 2: jezioro Małe Brodno, np. otoczone wzgórzami morenowymi Sobótka, hotel Sobieski, miejsca biwakowe; kierunek płynięcia: północny, północny zachód Etap 3: jezioro Kłodno, np. liczne zatoki na jeziorze, kemping, ośrodki wczasowe; kierunek płynięcia: północny	0–3
3.	1 pkt – podanie trzech poprawnych cech położenia Kartuz Przykładowe odpowiedzi: 1. Miasto jest otoczone wzgórzami morenowymi. 2. Kartuzy otoczone są lasami. 3. Miasto leży nad jeziorami.	0–1
4.	2 pkt – podanie dwóch źródeł zagrożeń dla ekosystemu jeziora 1 pkt – podanie jednego źródła zagrożenia Odpowiedź: 1. Stacja benzynowa położona bezpośrednio nad jeziorem. 2. Duży ruch samochodowy (położenie przy drodze wojewódzkiej).	0–2
5.	1 pkt – poprawne obliczenia 1 pkt – podanie poprawnego wyniku Obliczenia: $1\text{ cm} = 50\,000\text{ cm}$, $1\text{ cm} = 500\text{ m}$, $1\text{ cm} = 0,5\text{ km}$; $1\text{ cm}^2 = 0,25\text{ km}^2$, $4,6\text{ cm}^2 = x\text{ km}^2$, $x = (4,6\text{ cm}^2 \cdot 0,25\text{ km}^2) : 1\text{ cm}^2 = 1,15\text{ km}^2$ Wynik: $1,15\text{ km}^2$	0–2
6.	2 pkt – podanie trzech poprawnych metod 1 pkt – podanie dwóch poprawnych metod Odpowiedź: a) metoda zasięgów b) metoda sygnaturowa c) metoda izolinii	0–2
7.	2 pkt – poprawne dokończenie trzech zdań 1 pkt – poprawne dokończenie dwóch zdań Odpowiedź: a) C b) D c) D	0–2

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
8.	1 pkt – poprawne podpisanie wszystkich rysunków Odpowiedź: 1. 22 XII 2. 21 III 3. 22 VI	0–1
9.	2 pkt – poprawne uzupełnienie całej tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego całego wiersza tabeli Odpowiedź: Zawory Rozwój przestrzenny: dość ograniczony na zachód barierą w postaci jezior, znacznie większe możliwości rozwoju w kierunku północnym, południowym wzdłuż brzegu oraz drogi, a także w kierunku wschodnim; Specyfika zatrudnienia: turystyka związana z wykorzystaniem jezior, agroturystyka, rolnictwo, leśnictwo Kosy Rozwój przestrzenny: bardzo ograniczony otaczającymi ze wszystkich stron lasami; Specyfika zatrudnienia: usługi turystyczne i handlowe, leśnictwo, agroturystyka	0–2
10.	2 pkt – poprawne podpisanie trzech odwzorowań 1 pkt – poprawne podpisanie dwóch odwzorowań Odpowiedź: A. azymutalne normalne B. stożkowe poprzeczne C. walcowe normalne	0–2
11.	a) 1 pkt – poprawne dobranie dat pod rysunkami Odpowiedź: Rys. 1 – 22 VI; Rys. 2 – 22 XII b) 1 pkt – poprawne zakreskowanie obszaru występowania nocy 1 pkt – poprawne zakreskowanie obszaru występowania nocy polarnej 	0–3
12.	2 pkt – poprawne podkreślenie nazw czterech chmur 1 pkt – poprawne podkreślenie nazw dwóch lub trzech chmur Odpowiedź: cumulonimbus, nimbostratus, stratus, stratocumulus	0–2
13.	a) 1 pkt – podanie nazwy stacji klimatycznej klimatu śródziemnomorskiego Odpowiedź: Ateny b) 1 pkt – podanie nazwy dwóch stacji klimatycznych ze strefy klimatów umiarkowanych Odpowiedź: 1. Ukkel, 2. Archangielsk c) 1 pkt – podanie dwóch różnic między danymi klimatycznymi dwóch stacji strefy klimatów umiarkowanych Odpowiedź: 1. W stacji Ukkel występują większe sumy opadów atmosferycznych niż w stacji Archangielsk. 2. W stacji Archangielsk obserwuje się większe zróżnicowanie średniej miesięcznej temperatury powietrza.	0–3
14.	2 pkt – podanie nazw stref i typów klimatu dla czterech stacji klimatycznych 1 pkt – podanie nazw stref i typów klimatu dla trzech lub dwóch stacji klimatycznych Odpowiedź: A. strefa podzwrotnikowa, klimat śródziemnomorski B. strefa umiarkowana, klimat ciepły morski C. strefa okołobiegunowa, klimat subpolarny D. strefa umiarkowana, klimat chłodny kontynentalny	0–2

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
15.	1 pkt – poprawne wyjaśnienie obydwu podpunktów Odpowiedź: a) $(-28^{\circ}\text{C}) - 4^{\circ}\text{C} = 32^{\circ}\text{C}$ b) czerwiec, lipiec	0–1
16.	1 pkt – poprawne uzupełnienie tekstu Odpowiedź: Odra, Gliwickim, Wieprz–Krzna, Wisły	0–1
17.	2 pkt – poprawne uzupełnienie wszystkich wierszy tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli Odpowiedź: platforma prekambryjska: Nizina Podlaska, Pojezierze Mazurskie górotwory paleozoiczne: Góry Stołowe, Góry Świętokrzyskie obszary fałdowań alpejskich: Tatry, Bieszczady	0–2
18.	1 pkt – podanie poprawnych nazw dwóch procesów geologicznych Odpowiedź: Na przykład 1. subdukcja, 2. spreading 1 pkt – prawidłowe wyjaśnienie genezy wybranego procesu geologicznego Odpowiedź: Subdukcja – dzięki prądom konwekcyjnym w głębi Ziemi płyty litosfery powolnie się przemieszczają. Wsuwanie cieńszej płyty oceanicznej pod znacznie masywniejszą płytę kontynentalną doprowadza do powstania m.in. rowów oceanicznych, wysp, wulkanów oraz gór. Spreading – pod wpływem wznoszących prądów konwekcyjnych w płaszczu Ziemi następuje rozrywanie i rozsuwanie się litosfery. W szczeliny wchodzi magma. Cykl napływania magmy stale się powtarza, co prowadzi do tworzenia się nowej skorupy oceanicznej i rozszerzania dna oceanu. Zjawisku temu towarzyszą liczne erupcje wulkaniczne oraz trzęsienia ziemi.	0–2
19.	2 pkt – poprawne podanie czterech nazw skał i minerału 1 pkt – poprawne podanie dwóch lub trzech nazw skał i minerału Odpowiedź: A. gnejs B. torf C. siarka D. granit (sjenit)	0–2
20.	2 pkt – poprawne podpisanie czterech map 1 pkt – poprawne podpisanie dwóch lub trzech map Odpowiedź: A. buk europejski, B. jodła europejska, C. sosna zwyczajna, D. świerk europejski	0–2
21.	2 pkt – poprawne dobranie czterech regionów 1 pkt – poprawne dobranie dwóch lub trzech regionów Odpowiedź: A. Masyw Śnieżnika B. Wyżyna Kielecko-Sandomierska C. Tatry D. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	0–2
22.	2 pkt – poprawne przyporządkowanie języka urzędowego i grupy językowej do czterech państw 1 pkt – poprawne przyporządkowanie języka urzędowego i grupy językowej do trzech lub dwóch państw Odpowiedź: A. język portugalski, grupa romańska B. język hiszpański, grupa romańska C. język angielski, grupa germańska D. język rosyjski, grupa słowiańska	0–2

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
23.	2 pkt – podanie trzech argumentów przeciwników i trzech argumentów zwolenników budowy elektrowni atomowej 1 pkt – podanie dwóch argumentów przeciwników i dwóch argumentów zwolenników budowy elektrowni atomowej Odpowiedź: Przykładowe argumenty przeciwników 1. niebezpieczeństwo skażenia radioaktywnego 2. wieloletnie i duże koszty inwestycji 3. brak miejsc na składowanie odpadów radioaktywnych Przykładowe argumenty zwolenników 1. zwiększający się deficyt energii w kraju 2. niskie koszty eksploatacji 3. źródło energii „czyste” dla środowiska	0–2
24.	a) 1 pkt – poprawne podanie udziału procentowego województw i zapisanie ich nazw Odpowiedź: 39,2% 1. małopolskie 2. podkarpackie 3. lubelskie b) 1 pkt – poprawne sformułowanie wniosku na podstawie obliczeń Odpowiedź: 2004 r. – 22 ha 2006 r. – 24,8 ha Wniosek: Nastąpił nieznaczny wzrost średniej wielkości gospodarstwa ekologicznego w Polsce. c) 1 pkt – podanie dwóch przyczyn rozwoju gospodarstw ekologicznych Odpowiedź: Na przykład 1. Dynamiczny wzrost liczby gospodarstw ekologicznych jest wynikiem dużych dopłat unijnych do produkcji rolnej w takiego typu gospodarstwach. 2. Coraz bardziej powszechne staje się stosowanie zdrowej żywności.	0–3
25.	2 pkt – wpisanie numerów wszystkich elementów 1 pkt – wpisanie numerów czterech lub pięciu elementów Odpowiedź: 1 → 4 → 2 → 5 → 3 → 6	0–2
26.	1 pkt – poprawne przyporządkowanie wszystkich okręgów przemysłowych Odpowiedź: A. Damodar B. Uralski C. Witwatersrand	0–1

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
27.	2 pkt – poprawne zaznaczenie na mapie sześciu obiektów 1 pkt – poprawne zaznaczenie na mapie czterech lub pięciu obiektów Odpowiedź:	0–2
28.	a) 1 pkt – zapisanie czterech właściwych państw Odpowiedź: Na przykład 1. USA, 2. Kanada, 3. Meksyk, 4. Australia b) 1 pkt – poprawne podanie liczby stref czasowych występujących w Rosji Odpowiedź: 11	0–2
29.	1 pkt – poprawne nazwanie przyczyn zjawiska 1 pkt – poprawne wyjaśnienie przedstawionego zjawiska Odpowiedź: Sytuacja ta wynika z istnienia umownej międzynarodowej linii zmiany daty i ustalonych stref czasowych na całym świecie. Jest to konsekwencja ruchu obrotowego naszej planety.	0–2
30.	2 pkt – poprawne zaznaczenie na mapie i przyporządkowanie opisu do pięciu odpowiednich portów 1 pkt – poprawne zaznaczenie na mapie i przyporządkowanie opisu do trzech lub czterech odpowiednich portów Odpowiedź: 1. Londyn 2. Oslo 3. Petersburg 4. Rotterdam 5. Hamburg	0–2
31.	1 pkt – podkreślenie właściwych organizacji Odpowiedź: OECD, NATO, ONZ, WTO	0–1